

Ochranné lhůty na etiketách přípravků na ochranu rostlin

**přednáška zkrácena před uveřejněním
na webu SZÚ**

Zdeňka Trávníčková

Státní zdravotní ústav

seminář školení lektorů „POR“, 24.11.2016

Web SZÚ

Home » Témata zdraví a bezpečnosti

Položka – **Pesticidy:**

- Biocidní přípravky
- **Přípravky na ochranu rostlin**

www.szu.cz/tema/pripravky-na-ochranu-rostlin

- **Hodnocení přípravku – informace pro žadatele**
- **Informace pro žadatele o odb. způsobilost POR**
+ *další informace pro žadatele o odbornou způsobilost POR prakticky ve všech položkách*
+ *příklady zkušebních otázek*
- **Pro uživatele přípravků na ochranu rostlin**
- **Letecká aplikace přípravku na ochranu rostlin**

přípravky na ochranu rostlin (POR)

podle nařízení (ES) č. 1107/2009, o uvádění POR na trh

... které obsahují účinn. látky, safenery nebo synergenty nebo jsou z nich složeny a které jsou **určeny pro některé z těchto použití:**

- a) **ochrana rostlin či rostlin. produktů** před všemi škodlivými organismy či ochrana před působením těchto organismů, ledaže jsou hlavním důvodem použití těchto přípravků spíše hygienické účely než ochrana rostlin či rostlinných produktů;
- b) **ovlivňování životních procesů** rostlin, například jako látky ovlivňující růst, avšak jinak než jako živiny;
- c) **uchovávání rostlin. produktů**, pokud se na tyto látky nebo produkty nevztahují zvláštní předpisy Společenství o konzervantech;
- d) **ničení nežádoucích** rostlin či částí rostlin s výjimkou řas, pokud přípravky nejsou aplikovány na půdu nebo na vodu k ochraně rostlin;
- e) **regulace nebo prevence** nežádoucího růstu rostlin s výjimkou řas, pokud přípravky nejsou aplikovány na půdu₃ nebo na vodu k ochraně rostlin

Ochranné lhůty (OL) u POR

OL u POR chránit - zdraví lidí + zvířat + plodiny zdraví lidí

- **osob - konzumentů** (rezidua pesticidů z ošetřených rostlin, jejich částí nebo z rostlinných produktů, výjimečně i z následných plodin...)
- **zranitelných skupiny osob** (*čl. 3 nařízení (ES) č. 1107/2009*) - osoby vyžadující zvláštní pozornost při posuzování bezprostředního a dlouhodobého účinku POR na lidské zdraví; patří k nim těhotné a kojící ženy, nenarozené děti, kojenci a děti, starší osoby a pracovníci a místní obyvatelé, kteří jsou dlouhodobě vystaveni vysoké koncentraci pesticidů)

příklad:

- **následní pracovníci** (inspektoři, další pracovníci např. sklizeň...)
- **místní obyvatelé** (parky, hřiště...)

Ochranné lhůty (OL) u POR

OL u POR chránit - zdraví lidí + zvířat + plodiny **zdraví zvířat**

- aplikace na louky, pastviny
(u některých hospodářských zvířat - následně lidí)
- domácí zvířata (hlavně u neprofesionálů)

ochrana plodin

- následné plodiny (např. po aplikaci herbicidů, ale i z tzv. nerozložených zbytků POR)
- citlivé plodiny či druhy (na určitou účinnou látku)

Není a ani nemůže být

jedna univerzální ochranná lhůta na všechno.

Přitom ještě před nedávnem (?) se studenti na VŠ učili,
že existuje OL jen mezi aplikací a sklizní.

příloha I nařízení (EU) č. 547/2011

požadavky na označování POR

- n) případná OL, která musí být dodržena při každém použití mezi poslední aplikací a**
- i) výsevem nebo výsadbou plodiny, která má být chráněna,**
 - ii) výsevem nebo výsadbou následných plodin,**
 - iii) přístupem člověka nebo zvířat na ošetřený pozemek,**
 - iv) sklizní,**
 - v) použitím nebo spotřebou;**

Stanovení na základě hodnocení SZÚ i ÚKZÚZ.

Ochranné lhůty u POR – podle nařízení

OL mezi poslední aplikací a:

i) výsevem nebo výsadbou plodiny, která má být chráněna,

aplikace na půdu (na plevele, půdní škůdce...)

ii) výsevem nebo výsadbou následných plodin,

aplikace na předchozí plodiny – poškození a následné předčasné zaorání nebo aplikace *relativně* krátce před sklizní

- poškození „*následných*“ plodin (nevzejdou, citlivé plodiny-druhy...)
- případná rezidua do „*následných*“ plodin

Příklad na OL u POR

Následné plodiny (např. herbicid):

- Jako následné plodiny lze pěstovat pšenici ozimou a ječmen ozimý, a to za 120 dnů po aplikaci přípravku a po orbě do hloubky min. 20 cm.
- Po dobu 12 měsíců od aplikace se nesmějí pěstovat cukrovka, červená řepa a salát.
- Citlivost odrůd následně pěstovaných plodin je nutné konzultovat s držitelem povolení!

Informace obvykle v textu pod tabulkou indikace.

Ochranné lhůty u POR – podle nařízení

OL mezi poslední aplikací a:

iii) přístupem člověka *nebo zvířat* na ošetřený pozemek,

• přístupem člověka - **VELMI ČASTÉ!!!**

- následní pracovníci (inspektoři, další pracovníci např. sklizeň...)
- **místní obyvatelé** (parky, hřiště ale i neprofesionál. použití...) – mohou být i děti, nemocní, těhotné...

OL mohou být odlišné

Informace *obvykle* na etiketě v textu např. „Další požadavky z hlediska ochrany zdraví“ *nebo* „podmínky použití přípravku v oblastech využívaných širokou veřejností nebo zranitel. skupin obyvatel“^{FO}

Příklad na OL u POR

OL mezi poslední aplikací a přístupem člověka na ošetřený pozemek

Příklady:

- Vstup na ošetřený pozemek je možný až po zaschnutí postřiku.
- Vstup na ošetřený pozemek je možný minimálně druhý den po aplikaci.

Ochranné lhůty u POR – podle nařízení

OL mezi poslední aplikací a:

iii) přístupem člověka nebo zvířat na ošetřený pozemek,

• **přístupem zvířat**

- **hospodářská** (louky, pastviny...)

- **domácí** (občas u neprofesionálního použití)

OL mohou být odlišné

informace pro hospodářská zvířata na etiketě obvykle v tabulce indikace či pod ní

informace pro domácí zvířata na etiketě obvykle v části „další požadavky...“

Ochranné lhůty u POR – podle nařízení

OL mezi poslední aplikací a:

iv) sklizní,

nejčastější a nejznámější OL

je-li POR na více plodin OL, mohou být odlišné informace na etiketě obvykle v tabulce indikace

AT - agrotechnický termín

kde není důvod uvádět konkrétní OL na etiketu
například:

- plodiny ne ke konzumaci (např. okrasné květiny)
- kde stanovena poslední doba aplikace (v BBCH)
jasně pokryje dobu mezi posled. aplikací a sklizní

Ochranné lhůty u POR – podle nařízení

OL mezi poslední aplikací a:

- v) **použitím nebo spotřebou**,
obvykle u aplikací na plodiny, jejich části či
produkty po sklizni
proti škůdcům, ale i regulace vývoje (zrání)...

např. ošetření před uskladněním...
ošetření skladů na tyto komodity (prázdné i plné)

Informace na etiketě v textu indikační tabulka ale
i v části „Další požadavky z hlediska ochrany
zdraví“ – podle konkrétního typu a způsobu
použití

Nechť jsou nám POR jen k užitku.

Kontakt na přednášející

MUDr. Zdeňka Trávníčková, CSc.

Státní zdravotní ústav, Šrobárova 48, Praha 10

zdenka.travnickova@szu.cz

tel: 267 082 673 www.szu.cz